

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknél, körjegyzőknél, tanítóknál 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

A tiz éves néppárt.

Január hó 28-án volt tiz éve annak, hogy gróf Zichy Nándor megalapította az országos néppártot, Magyarország egyedüli, bevallottan keresztény alapon álló pártját.

Minket ez az évforduló nem csak általános pártszempontból érdekel, hanem azért is, mert az újonnan megalakított párt Nyitramegyében ment át az első vérkeresztségen. Az 1895-iki nyitrai választásnál, melyhez gróf Zichy János zászlaja körül hatalmas, nagy többséget sorakoztatunk, szenvedte pártunk a törvénytíró és jogfosztó erőszak részéről az első csapásokat, melyek leterítették a pártot, de halálos sebet nem üthettek rajta. Sőt inkább minden csapás, minden szenvedés az üldözött, eltiport párt diadalát és az üldöző erőszak bukását siettetette.

Az első vérkeresztséget kiállott párt a szenvedések között megedzett erővel vette fel országszerte a harcot a nép- és nemzetrontó liberalizmus ellen, melynek bukását, épp most, megalakulásának tizedik évfordulóján érthette meg. Ma már, mint a politikai élet izmos tényezője áll a

néppárt az ország sorsának intézésénél telve hazafias ideálokkal, lelkesedéssel s egy jobb jövődönnek örömteljes reményével.

Köszöntjük őt azzal a büszkeséggel, melylyel a földünkön sarjadt erőnek virágzó fejlődése tölti el keblünket. Örültünk születésének, végig szenvedtük első nagy harcának súlyos bajait, most büszkén tekintünk diadalmas sikereire. Itt a mi földünkön nyerte azt a hevületet, melynek izzó hatása alatt bontakoztak ki törekvéseinek és lelkesedésének fokozatosan erősödő szárnyai.

Három üdvös csíragot ültetett be a néppárt a magyar közélet termőtalajába. A keresztény altruizmus elvét, a jog és törvénytisztelet szentségének principiumát és a vallás-erkölcsi alap fentartásának nagy eszméjét. Ehez képest három irányban ért el sikereket. Ráterelte és rákényszerítette a törvényhozás a kis emberek helyzetével való törődésre, megutáltatta az ország közönségével a közigazgatás brutalitásait és törhetetlen visszaéléseit, végre megállította az ország létalapja, a keresztény vallás ellen törő szabadkőművességet, romboló munkájában.

Céljainak teljes elérésétől még távol van, de biztosan halad előre, éledő reményekkel, növekedő sikerekkel, melyekből most borostyánkoszorút fonhat megalapítójának, ősz vezérének *gróf Zichy Nándornak* fejére.

Isten vezérelje a jubiláló pártot további haladásának ösvényein, Isten áldja meg korra öreg, de lélekre, szívre nézve fiatal buzgalmú vezérét, a kinek a tiz éves évforduló alkalmából lapunk részéről szerencsekívánatainkkal egyetemben hódoló tiszteletünket és törhetetlen ragaszkodásunkat fejezzük ki.

Éljen a néppárt!

Éljen gróf Zichy Nándor!

Az eskü Nyitramegyében.

A világ minden művelt államában a köztisztviselők és a polgári jogok letéteményesei vallásos esküt tesznek arra, hogy hivatalos kötelességeiket lelkiismeretesen fogják teljesíteni, tisztükben híven és becsületesen, a szentesített törvények rendelkezései szerint fognak eljárni. És a világ minden művelt államában ezt az esküt meg is tartják, először azért, mert vallásos eskü, másodsor azért, mert ünnepélyes ígéret, melynek beváltását a törvény is teljes szigorral megköveteli.

Esküt tesznek a köztisztviselők és a külön-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A mai szépirodalomról.

Irtta Dudek János dr.

A minap forgattam a Budapesten megjelenő egyik szépirodalmi hetilapunknak, a *Magyar Szemlének*, múlt évi számait. Mondhatom, hogy kedvem tellett bennök. Finom izlésű, előkelő hangú lap, tele tanulságos és nemesen szórakoztató dolgozatokkal. Nevezetesen egy-egy magas színvonalon álló esztetikai értekezés, majd két-három költemény, novella, tollrajz, utleírás, végül szakszerű színházi vagy művészeti kritika egy-egy legújabbban megjelent műről váltakoznak minden számában. Szóval olyan dolgozatok vagy írásművek teszik tartalmát, melyeket együttesen szépirodalomnak szoktunk nevezni.

Ez az előkelő hetilap a művelt magyar közönség s kivált a nők kedvelt folyóirata, már t. i. az olyanoké, akik rendes napi foglalkozásaik után az olvasásnak is szentelnek egy rövid időt, a nevére méltó szépirodalom termékeiben keresve üdülést s nemes tanulságot is egyuttal. Egy szóval annak a művelt közönségnek a kedvelt lapja ez a Magyar Szemle, amely tudja élvezni azt a

valódi szépet, melyet a lelkiismeretes és hivatott írók művészi tolla nagy ügyesen a papíron megformál.

A szó igaz értelmében vett művelt ember ugyanis nagyban különbözik a köznapi, az ú. n. tucat-emberektől. Nemcsak testének, mint közönségesen, hanem lelkének is vannak igényei, melyek kielégítéséről, lelkének nemesítéséről soha sem feledkezik meg. Olvas tehát, de olvasmányaiiban éppen olyan válogatós, mint a társaság megválasztásában. Egyikben is, másikban is csak az igazat, a szépet és a jót keresi s egyképen kerüli az alantjárót. És ez egészen természetes.

Amint ugyanis nem lehet igazán művelt embernek nevezni azt, akinek nincsenek szellemi, lelki igényei, aki az anyagnál magasabbra felemelkedni nem tud, aki nem érzi az olvasás s az önképzés szükségét; úgy hasonlóképpen nem lehet igazán művelt ember az olyan sem, aki olvas ugyan, de olvasmányaiiban nem válogatós, hanem összekever mindent, s az igazat a hamissal, a szépet a rúttal, a lélekelémlet az alantassal egyaránt képes élvezni. Akinek minden könyv, minden folyóirat egyforma. Az ilyen tulajdonképpen nem olvas, hanem léhaskodik, nem lelki felüdülést keres, hanem csupán a hosszúnak talált idejét akarja agyonütni.

Ilyen olvasásmódra csak az elrontott, vagy a semmi izlés képes, pedig tagadhatatlan, hogy semmi sem biztosabb jele a valódi műveltség hiányának a romlott izlésnél.

Ez pedig hiba és nem előny; nem egészséges állapot, hanem ellenkezőleg a léleknek valamelyes gyengélkedése. Ebben a hibában főleg a félig műveltek szenvednek s ezekből — sajnos — sok van, vagy az olyanok, akiket alapos iskolavégzettség nélkül a körülmények, hogy úgy mondjam, belesodortak az ú. n. művelt osztály soraiba. Sorsukon felül emelkedve érzik a műveltség szükségét, de nem rendelkeznek vele, azért bizonyos elsajátított külső mázzal igyekeznek azt pótolni, igazán szólva csak színlelik a műveltséget s nem értvén a dolgot, olvasmányaikat sem tudják megválogatni.

Nem ilyen a valóban művelt ember, az megválogatja úgy a társaságát, mint olvasmányait. Érzi lelkének szükségleteit, s azok kielégítését részben a szépirodalomban keresi, de nem zavarja ezt össze a rütirodalommal, ahhoz ő hozzá nem nyúl.

Mert tagadhatatlan, hogy nagy élvezet található a nevére méltó szépirodalomban.

A költemény, mely a szív valamelyik nemes érzelmének ad formás kifejezést, vagy az esemé-

bőző funkcionáriusok Magyarországon is, és hála Istennek, túlyomó nagy részben ezt az esküt szentül meg is tartják. Esküt tesznek Magyarország abban a részében is, melyet Nyitramegyének neveznek.

Nyitramegye főispánja mikor elfoglalta főispáni székét, az egész közgyűlés színe előtt esküre emelt és szívére tett kézzel állva, ünnepélyesen ígérte, hogy az ország szentesített törvényeit lelkiismeretesen megtartja és végrehajtja, a törvényes rendeleteket és utasításokat követni fogja, az alkotmány iránti hűséget megőrzi. Mindnyáján meg voltunk hatva, midőn a főispán ezt az ünnepélyes ígéretet ezekkel a szavakkal fejezte be: *Isten engem úgy segítjen!*

Fokozódott az ünnepélyes pillanat hatása, midőn az esküvétel követő székfoglaló beszédében a főispán erőteljesen hazgoztatta, hogy a törvényes jogrendtől egy hajszálnyra sem tér el és főispáni működésének egész ideje alatt mindenkinél igazságot fog szolgáltatni. Az egész terem tapsolt ezekhez a kijelentésekhez és a székfoglaló beszéd után felszólt szónokok pártkülönbség nélkül siettek kifejezést adni azoknak a benyomásoknak, melyeket bennök a törvényesség, a részrehajlatlan igazságosság színezetétől sugárzó főispáni beszéd keltett.

Vallási, becsületbeli és törvényes kötelezettséggel garantálta a főispán a jogtisztelést és a pártatlan igazságosság uralmát.

Hogyan történhetett mindazonáltal, hogy a választások előtt egyszerre csak elterjedt a híre annak, hogy ki van adva a parancs, mely szerint a szabadelvű párt részére minden áron meg kell szerezni a nyitramegyei mandátumok többségét, s a néppárttól, kerüljön bármibe, ket kerületet el kell venni? Ebből a célból a proskribált néppárti kerületekben szabad vesztegetni, erőszakoskodni, a választást nyújtani, a választókat kirozni, a szavazatokat elvetni, szabad minden, a mi célhoz vezet.

Ki adta ki ezt a parancsot? Ki más, mondják, mint a főispán. De hát lehetséges-e ez? Nem irtózatos-e csak gondolni is, hogy a vármegye feje a kiből a törvénytisztelést példaképét kellene látnia a vármegye egész közönségének, utasítást ad a törvények eltiprására, a jogok elkobzására, parancsot ad alárendelt közegeinek a féktelenségre, az erőszak garázdálkodására? Nem rettenőn megdöbbenő dolog-e feltételezni, hogy a vármegyei közigazgatás első állásából példát és ösztönt adnak az esküszegésre, a becsület, lelkiismeret és a törvényes kötelesség szavának elfojtására?

nyek sorából ragad ki egyet s azt kerek egészszé alkotva elbeszéli, vagy a dráma, mely emberi küzdelmeket állít elő s a jónak diadalát, a bűnnek bünhődését hirdeti, csak oly művészi alkotások, mint pl. Fadrusz Mária Teréziája, ez a kőbe vésett királyi gondolat, vagy Munkácsynak egy-egy festői remek alkotása, vagy a fenséges kassai dóm, az ájtatos középkori embernek ez a kőbe rögzített imája.

Részeinek arányával, színeinek pompájával, rithmusainak lejtésével s az egészben megnyilatkozó hatalmas gondolattal nemcsak a képzőművészet, hanem a költészet is egy-egy magasztos kifejezése az örök szépnek, melynek szemlélése a hozzáértő lelket a föld göröngyénél, a kopott mindennapiságnál messze felülemeli s gyönyörrel tölti el.

Hogy a szépnek felismerésében, valamint élvezésében, szóval az igazi műveltségben mennyire van valamely társadalom, annak megítélésére igen biztos mértéknek mutatkozik színházai és szépirodalmi lapjai színvonalának a megfigyelése, mint a melyeket a finomabb szórakozás legközségesebb, legszokottabb eszközeinek szokás tekinteni. Ha ezt a mértéket vesszük s rajta vizsgáljuk állapotainkat, akkor a saját tapasztalatunk s a felhangzó sok panasz nyomában azt

Oly iszonyú híresztelés ez, mely ha igaz volna, vádjainak súlyával agyonnyomná azt, a kire vonatkozik, mert nincs a bűnösségnek olyan magas és nincs az elvetemültségnek olyan alacsony foka, melyen megállhatna az, a ki egyszerre ennyi szörnyű bűnnek a részesévé tenné magát.

Bármilyen legyen a dologban, annyi igaz, hogy a választások intézéséhez Nyitramegyében a jelen alkalommal is egy bűnös kéz működött közre. Mástól is meg kellene kérni, hogy a választási elnökök és a szavazatszedő bizottságok elnökei részrehajlóan eljárni, egyik törvénytelenséget a másikra halmozni, a szavazás eredményét a kormány párt javára befolyásolni? Hiszen ezek az emberek is esküt tettek, a következőképpen: „Én N. N. esküszöm, hogy mindazt, mit az országgyűlési képviselőnek választására nézve, az ország törvényei szerint, kiküldetésemhez képest teljesíteni tisztemhez tartozik, *híven, részrehajlás nélkül, lelkiismeretesen teljesítendem. Isten engem úgy segítjen!*”

Megesküdtek az élő Istenre, hogy részrehajlatlan lelkiismeretességgel fognak eljárni, hát hogyan lehetséges az, mégis, hogy a kisebb székfoglalóktól eltérően, a néppárti szavazókkal szemben a választási atrocitások minden lehető eszközt igénybe vették? Ott, a hol 1901-ben a szavazók hasonló számaránya mellett, a választást 12—14 óra alatt befejezték, most a hideg téli idő ellenére nyújtották azt 20—22 órán át, pl. Galgócon, a hol 1900 választó reggeli 9 órától másnap reggeli 1/2-ig szavazott.

Hogyan fér meg az elnökök esküjével az, hogy segédkeztek nyújtottak olyan hitvány eljárás-hoz, minő aljelölteknek a fellejtése, hogyan egyeztethető össze az ő esküjükkel a néppárti szavazók faggatása, fásztása, szandékos megzavarása, de különösen hogyan állhat meg a részrehajlatlan lelkiismeretességnek esküvel erősített ígérete a visszaütött szavazatok tömege mellett? Galgócon 53, Zsámbokrétén 58, Privigyén a hivatalos jegyzék szerint is 166, de a néppárti bizalmi férfiak feljegyzése szerint jóval több szavazatot utasítottak vissza.

Látjuk, ismerjük mi jól ezen gonoszságok szerzőit és nem fogunk nyugodni addig, a míg le nem sujtunk rájuk a törvény és a jog vaskezeivel, a főbűnöstől kezdve le, egész az utolsó csatlóságig.

F.

Választási utóhangok.

Báró Kaas Ivor kerületéből.

Dacára annak, hogy még az egyes józanul gondolkodó zsidók is nyíltan hangoztatták, hogy

kell mondanunk, hogy bizony-bizony, úgy általában szólva, nem valami magas fokon állhat nálunk a jó izlés dolga és az igazi műveltség.

Színházainkban és a szépirodalmi termékeinkben, úgy a könyvekben, valamint a lapokban, sok esetben fogyatékos a szépnek a kultusza, nagy szerep jut bennök a nemesnek, a felemelőnek helyét elfoglaló léha és frivol elemnek. Így vonják el némelyek a művészetet fenséges hivatásától s a földre rántják, hogy amitől éppen visszatartani volna a feladata, széptét a bűnt s a szenvedélyektől amúgy is zaklatott embert tovább terelje a lelki veszedelem útján. S még aztán elnevezik ezt szórakozásnak, kellemes szellemi foglalkozásnak! Pedig nem könyv, nem regény az ilyen, mely efféle célt szolgál, hanem fertőző közegek, silány fercelmény; nem igazi dráma, mely léhaságot visz a színpadra, hanem veszedelmes szíren, mely a nézőben tisztulás helyett lelki meghasonlást okoz s a melytől a jó megromlik, a rossz hajlamú pedig még léhábbá válik.

Bárminek tekintsek is az ilyen terméket a léha, vagy a gondolkodáshoz nem szokott emberek, bármennyire tartásuk mulatságosnak, az semmi esetre sem az, amit Arany János kíván a költészetből, hogy az életnek szebb, tisztább mása legyen; midőn az ilyen termék éppen ellenkezőleg

báró Kaas ellen kár akár kit is fellejtetni és pedig nemcsak azért, mert Kaas még a zsidóknak is sok szívességet tett, de azért is, mert a néppárt falánxát sem erőszakkal sem pénzzel nem lehet át törni, mégis akadt két fő liberális éhes kortes, akik nem tudtak abba belenyugodni, hogy Zsámbokrétén a szabadelvűnek által proskribált néppárt egyhangulag válaszson.

Sokáig lóttak-futottak, persze nem jelölt, de penzes zsák után, de hiába. Maga Tisza is kioktatta őket, hogy hiába fáradoznak, hogy jobban ismeri ő a kerületet, mint ők. Végre fogtak jelöltet és amikor a pénz is meg volt, kezdődött a vásár.

Reményüket pénzbe és egy „alkalmas“ választási elnökbé helyezték. A szavazatok vásárlását oly arcátlanul és leplezetlenül üzték, mintha az valami teljesen ártatlan és megengedett dolog volna. Így Zsámbokrétén egy szegény iparos útnán elküldték az egyes szavazattal bíró iparosoknak a judáspénzt, aki nyíltan elmondta, hogy ki küldte őt a pénzzel. Amikor a kerületet már így „megdolgozták“ azzal dicsekedtek, hogy 100 szavazat-többségük van.

De a néppárti asszonyok sem nyugodtak és a vásárlást azzal akarták ellensúlyozni, hogy megengedték férjeiknek, hogy a liberálisok pálinkáját kügyák, gulyásukat megegyék, pénzüket elvigyék és aztán a választás előtti napon elbujtatták őket. Így a 100 szavazat többség nullává zsugorodott össze.

De még így is bizakodtak, még pedig a választási elnökbén. Hogy a választási elnök kapott „utasításokat“, azt abból is lehetett következtetni, hogy Knogler e tisztról lemondott, hogy miért, ő tudja. Küldtek helyébe egy Bellert. Ki ne ismerné ezt az embert, aki már egyszer csőd alatt volt. Hogy Bellernak nem ideálja a tiszta választás, hanem Tarnóczy, azt viselkedésével bebizonyította. Azon hiszemben, hogy a néppárt még se hoz össze annyi választót, mint amennyit tényleg összehozott, szorgalmasan kezdte a néppárti szavazatokat visszavetni, így kiszorít egy rongyos 15—20 szavazat többséget a liberális párt részére.

Mikor a szavazat elvetést nagy kinok között 58-ra rugott, és látták, hogy még így is a néppártnak 200 szavazat többsége van, lemondtak minden reményükről, mert 258 szavazat visszavetni ők is sokallották. Hát mondják meg nekünk önök liberális urak, nem szegyenlik, magukat a választás után, amikor a liberális furor után a józan ész átveszi uralmát? Amikor 1901-ben

az életnek a rút, a szennyes oldalát mutogatja. Az efféle irodalmi termék egyszerűen visszaélés a művészettel, a hanyatlásnak kétségtelen jele s szerzőjében, valamint olvasójában, vagy ha szindarabról van szó, a nézőjében is depravált izlésre s meglehetősen alacsony lelki műveltségre mutat.

A finom izlésű, művelt, komoly ember ilyen lapot kezébe nem vesz, ilyen színházba nem megy s ha ennek dacára mégis azt látjuk, hogy az efféle irodalmi termékek nálunk tevéshetnek; hogy frivol és csupán az érzékiséget szolgáló drámák kerülhetnek színpadjainkra, akkor ezzel a szomorú tényállással szemben nem lehet mást mondani, mint hogy társadalmunk egyes rétegeiben még mindig gyenge lábba állhat a jó izlés s a valódi lelki műveltség.

Mert valamint csak az elhanyagolt talajon burjánozhat a gaz, a dudva, míg a megművelt föld, a gondozott kert, a hasznos, a jóra való növényektől diszlik: azonképen csak a romlott izléssel fér meg a rút, az alantjáró, az érzékizgató irodalmi termék.

A valódi művészet, akár fró, akár alakító, akár festő legyen az, távol áll az ilyesmitől. Nem a testit, nem az állatit keresi, hanem a magasztos, az eszményit; nem húz le a földre, azt nélküle is eleget tapossuk, hanem fölemel, megneme-

Szell alatt tiszta választások voltak, mindenhová olyan választási elnökök voltak kiküldve az egész megyében, hogy egyetlen egyhez még a gyanu árnyéka sem fért, mintha valami gázságot akartak volna elkövetni. De azok alig vetettek vissza szavazatokat, pedig volt alkalmuk hozzá. Így Zsámbokréten 1901-ben igen sokan Rakovszky helyett Rákócya szavaztak. És az a puritán igazi szabadelvű Simonyi vál. elnök ezen szavazatokat mind Rakovszky javára írta és egyetlen szavazatot se vetett vissza.

Bezzeg ha akkor a derek Simonyi helyén egy Csemniczky vagy egy Beller firma ült volna és meg lettek volna a titkos utasításai, ezen szavazatokat mind-mind elvetette volna és a néppárt bukott volna, holott így 480 szavazattöbbségünk volt.

Nohát igen helyes dolog, hogy az egyesült ellenzék e hirhelt választási elnökök ellen írtó háborút indít. Vegye pártfogása alá Bellert is, mert hogy ő is a privigyeihez hasonló stiklit nem művelt, az nem rajta, hanem a néppárton mult.

S amikor ellenük írtó háborút megindítani kérünk, nem bosszúból tesszük, hanem *hogy végre valahára példát statuáljunk, hogy így lakol mindenki aki a hatalomnak odaadja magát hitvány eszközü.*

A míg ilyen elrettentő példát nem statuálunk, addig a nyitramegyei svihákoknak tisztességről, törvényről hiába beszélünk. S ha majd a bünyefnyító eljárás ellenük megindul, és ők annak végét megszimatoalván, kegyelmet kérnek, hogy ők családós emberek, hogy ők másképp nem tehettek, ilyen krokodil könyek ne indítsák meg az egyesült ellenzék. Am vegyék el a megérdemelt jutalmukat.

Lássuk csak Beller működését: hat szavazót elutasít, mert *báróra* szavaznak.

Szechről Czebák György szavazata elutasítva, mert grófort mondott, de rövid gondolkodás után kimondta Kaas nevét. Gyuriss Mihály id. szavazata elutasítva, mert elsőben Haasra, majd báró Haasra szavazott.

N.-Vendégről Zajác András elvetve, mert Rakovszky Is— de rögtön utána b. Kaas Ivort mondott.

Chudo-Lehotáról Soltész János szavazata elvetve, mert az egyik személyazonossági tanu sugott, — pedig mindjárt a szavazó helyiségbe való léptekor, mielőtt nevét kérdezték volna, kimondta b. Kaas Ivor nevét.

Racsicról Sramka József supol elvetve, mert szavazatát a balpártra adta el, de rögtön utánna tette b. Kaas nevét.

Lomniczról legifj. Laczuska Pál elvetve, mert a községi bíró állítása szerint még egy Laczuska Pál nevű van. B. Kaas Ivorra akart szavazni.

Rudnó-Lehotán Harag János kapitány szavazata elutasítva, mert a liberális bizalmi férfiú (a szomszéd község zsidaja) állítása szerint Harag János kapitány jelentkezőnek édes atyja volt és szavazó csak Harag János név alatt ismeretes, b. Kaasra akart szavazni. A községi bíró és a személyazonossági tanu tehát megesketett egyének vallják, hogy más ilyen nevű egyén nincs a községben.

A liberális szavazókkal ekkép bánt az elnök: Palka György Kis-Vendégről Gézára szavazott, az elnök kérdezi Majtényira? Mitka György Csávojáról szintén Gézára szavazott és szavazata elfogadtatott. Ribánszky Miklósnak A.-Vesztenicről Brucker Gyula megsugta Majthényi nevét, midőn az sehogysem juthatott eszébe, szavazata eljogadtatott — noha a néppárt részéről a sugás szavazat megfosztással járt.

Levelező.

Lopott mandátum.

Az „Ellenőr“ úgy kezdi, hogy a „Szabadelvűség diadala.“ Lássuk milyen volt az a diadal Privigyén?

Előre bocsátjuk, hogy e cikkben nem falán részrehajló néppárti tudósítók bemonadása, hanem a választási jegyzőkönyv hivatalos adatai szerint beszélünk.

A választási elnök embertetenségét illusztrálja a következő összehasonlítás.

Az 1901. jul. 23. tartott privigyei pótválasztáson érvényes szavazat volt összesen 1434. Ezeknek szavazása tartott reggeli 9 órától esti 6¹/₂ óráig a zárórával együtt.

1905. jan. 26-án összes érvényes szavazat volt ugyancsak Privigyén 1440, tehát csak 6-tal több és ezeknek szavazása tartott reggeli 9 órától másnap reggeli 2 óra 20 percig, tehát kerek nyolc órával tovább, mint négy évvel ezelőtt ugyanazon szavazókkal. A különbség csak az, hogy akkor dr. Gyürky, most meg Csemniczky Géza volt az elnök s hogy akkor nyár derekán volt, most meg télen, *hóban, hóföregtegen állottak választásunk egész nap a szabad ég alatt.*

Csak annak a szivtelen embernek gonoszsága folytán. Aki megfordult akkor Privigyén, látta, hogy ott mekkora hó volt, melyet a nyitraihoz hasonlítani sem lehetett, és ebben gázoltak a választók egész nap, másnap hajnali két óráig, mert nem volt hely, hová megvonják ma-

gukat. Láttam azt a korcsmát saját szememmel, hogy ott 50 ember csak szorongva vonulhatott meg, a többi dideregve fog-vacogva „gyakorolta legszebb polgári jogát“ Csemniczky embertelen eljárása miatt.

De hogy igazoljuk állításunkat, ide iktatjuk az 1901. jul. 23-án lefolyt választás jegyzőkönyvét, amint azt szóról-szóra kiirtuk a vármegyei hivatalos példányból. Dr. Gyürky Géza akkori jelentése így szól:

Miután 5¹/₄ órakor (délután) minden község a megállapított sorrend szerint szavazott . . . a választási elnök a szavazatok elfogadására még 1¹/₄ óra határidőt tűzött ki, mely idő lefolyta után a szavazás (esti) 6¹/₂ órakor befejeztetett.

Ezek után a választási elnök a szavazás végeredményét a küldöttségi tagok előtt összeállítván, kitünt, hogy mindössze 1434 érvényes szavazat jegyeztetett fel, melyből dr. Ernszt Sándorra 772 szavazat, dr. Markhot Aladárra pedig 662 szavazat esett s ekként dr. Ernszt Sándor 110 szavazattöbbséggel a privigyei kerület országgyűlési képviselőjének jelentetett ki.

Kelt Privigyén, 1901. jul. 23.

Dr. Gyürky Géza, vál. elnök.

Lutonszky Géza, vál. jegyző.

Ha állatot hagyunk kin a hóban állani 18 óra hosszat, az szivtelenség, ha embertársunkat, az gonosztett, mely a börtönnél súlyosabb büntetést érdemel.

Lássuk a szavazatok visszavetését!

1901-ben jul. 23-án, újra hangsúlyozzuk, hogy a hivatalos jelentés szerint Privigyén visszavetettek dr. Gyürky küldöttségénél 11 (tizenegyet) és dr. Klobusiczky Károly másodelnök küldöttségénél szintén 11-et. Gyürky elnök nem jegyezte fel, hogy mért utasította el a szavazókat, míg dr. Klobusiczky 5-öt a 11-ből azért utasított vissza, mert nem voltak a névjegyzékben és csak hármát azért mert nem tudták a jelölt nevét megmondani.

Megjegyzendő, hogy dr. Ernszt akkor ott egészen ismeretlen volt, soha még híret sem hallottak s a nagyrészben tótajku népnél nem csoda ha nehézségbe ütközött volna a német név kiejtése.

És lássuk hogyan rabolták el a szavazatokat a megesketett elnökök most.

Elutasítottak összesen 220. A választási jegyzőkönyv szerint melyet hivatalos másolatban kaptunk, elutasítottak 166. És pedig ebből Csemniczky 91. Dr. Szathmáry István küldöttségénél 75. Ebből az elutasított 166 szavazatból a választási jegyzőkönyv határozott bevallása szerint 141 azaz *száznegyvenegy Brestyenszkyre akart szavazni* (győztek pedig a liberálisok 50 (ötven) szavazattal!) Csillaghy Györgyre 7. a többi részint Kálmánra (Brestyenszky Kálmán) részint néppártra

sít s magasabb vágyakra irányít. Ha csak azt mutogatná, amivel amúgy is teli a mindennapi élet; ha csak a hitványságokat, az érzékiség tévedéseit, a köznapi ember gyarlóságait mutogatná: akkor mirevaló az ilyen művészet? Akkor az létjogát veszti, teljesen fölöslegessé válik s megszűnik az emberi haladás útjelzője lenni.

A szépirodalmi téren az efféle romlás azért lehetséges, mert mindig akadnak emberek, akik áruba bocsátják tehetségeiket, az irodalom terét piaccá alacsonyítják le, üzérkednek rajta s nem átalának a jó izlés és erény árán pénzkereseti forrást nyitni. Egyszerűen spekulálnak az emberi gyarlóságra. Ebből az üzérkedési szellemből magyarázható, hogy nemcsak a szépirodalmi termékek, különösen az ú. n. füzetes vállalatok, de még az egyes napilapok tárcái, regényei, kis hírdetései is sokszor valóságos szemétdombok, melyektől a jobb érzésű ember utálattal kénytelen elfordulni.

Hát hiszen ha az emberek mind komolyak, finomabb érzésűek volnának! De nincsenek-e sokan, akik a jobb meggyőződés ellenére erőt vesz az emberi gyarlóság? S erre spekulálnak az irodalom megmételvezői. Különösen pedig veszedelmesek az ilyen alantjáró irodalmi termékek az ifjuságra, mely kiforratlanul érzéki vágyaival,

itelethiányával, csapongó kívánságaival az erkölcsi rútat is szépnek nézi s szivesen kap az oly olvasmány vagy kép után, melynek nem a tisztességes ember kezében, hanem a szemétdombon volna a helye. Kimondhatatlan az a lelki kár, melyet az ifjuság szenved ez által, midőn — sokszor titokban is — olvasvan ilyeneket, megmételvezi képzelt erejét, elveszti kedélye finomságát, eltompítja finomabb erkölcsi érzését s sokszor egész életét megromtván, az érzékiség rabja lesz. Az a sok sivár, se magának, se másnak nem kedves kebel, melylyel ma már annyiszor találkozunk az életben; az a már fiatalságában megöregedett sok ifjú ember, ki öreg lett, mielőtt még fiatal lett volna: vajjon igen sok esetben minek köszönhetik kora fonnyadásukat?

Ezen tapasztalatok mellett szinte jól esik éppen a Magyar Szemlében olvasni, hogy vannak ám nálunk nemesebb izlésűek is, vannak válogatósak, akik előbb jól megnézik a lapot, a könyvet, melyet kézbe vesznek, vagy asztalukra tesznek.

Nem igaz — írja a Magyar Szemle mindjárt első számában, célozva az irodalmi kufárookra — hogy a közönség követeli az irodalomban ma elharapózott léhaságot. Nem igaz, hogy a közönség hitetlen, nemzetietlen és romlott. Ennélfogva az sem lehet igaz, hogy visszautasítja mindazt, ami

a ma divó áramlatoknak nem kedvez, azokkal szemben ellentétet tart fenn, sőt kérlelhetlenül szembe is száll velük

Igaz ellenben, hogy a közönség hálás azok iránt, akik nem megromtasát, de szívének és elméjének képzését, javítását, nemes irányban való vezetését tűzték ki célul az irodalomban is.

Jól eső érzéssel látjuk — így folytatja — hogy a közönség észrevehetően távolodik az erkölcsrontó irodalomtól és meleg rokonszenvvel fordul a keresztény elveken alapuló, az eszményeknek élő és erkölcsi tisztaságukra féltékeny irodalmi és művészeti irányok felé.

Hát persze a 18 millió magyar polgár közül telik a komolyabb elemből is, de azt hiszem, hosszú idő kell még ahhoz, míg a nagy többség izléséről, szellemi igényeiről is majd ilyesmit mondhatunk.

Nagyon javíthatnának a helyzeten a nők, akiknek kezében nagy hatalom van letéve, ha azt jó irányban érvényesítik. A családbau, a társadalomban nagy az ő befolyásuk: szépérvükük, erkölcsük hatalmas gátat képezhetne úgy az életbeli, mint az irodalombeli rüt ellenében.

Tegyenek hát az erkölcs és a jó izlés érdekében!

szavazott. Hetet azért utasítottak el mert Kálmánra szavazott, holott a kuria ezt határozottan elfogadható szavazatnak elismeri. Egyet elutasítottak, mert *Brestyanszky* Kálmánra szavazott (Schnierer János Handlováról.)

Csemniczky elnök mint említettük 91. szavazatot utasított el ebből 86-nál indok gyanánt szerepel, hogy a *jelölt nevét nem tudta* megmondani: a másik küldöttségél 75 szavazóból elutasítva 71 szintén azon a címen mert nem tudta Brestyanszky nevét.

Megjegyzendő, hogy Brestyanszky Kálmánnak ez 4 év óta harmadik korteskedése, (1901. jul. 23. okt. 1. és 1905. jan. 25.) hogy az összes falvakat bejárja, születése óta köztök él, ügyes bajos dolgaikat mint valami fiskális évek óta intézi és a „nyitrai elnökök“ 157 esetben kimondják hogy nem tudja a jelölt nevét.

A szavazatok száma így oszlott meg:

I. küldöttség.		
	Brestyanszky	Csillaghy
Privigye	42	91
Gajdel	7	103
Tuzsina	8	96
Majzel	4	1
Szolka	4	7
Czach	14	29
Chvojnica	3	47
Kis Próna	4	2
Nádaser	22	9
Berzseny	19	11
Pollusz	14	4
Lazán	26	5
Poruba	7	3
Kanyanka	8	2
Bajmócz	6	47
Dubnicza	9	1
Kocur	3	11
A.-Sulóc	5	3
F.-Sulóc	3	3
B.-Apáthy	13	9
Necpál	9	3
	230	486

II. küldöttség.		
	Brestyanszky	Csillaghy
Handlova	136	146
Kis-Lehotka	—	1
Morovná	19	2
Német-Próna	34	32
Rásztocsnó	23	20
Jalovec	20	1
Chrenócz	25	2
Lipník	19	1
K. Csausa	34	9
Brusznó	20	2
N. Csausa	10	3
Kis-Lehota	19	1
Nagy-Lehota	20	1
Hradez	17	—
Koós	31	38
Czigel	3	—
Szebedrázs	35	—
	465	259

Brestyanszky Kálmán, mint említettük, csinálta az 1901. jul. 23. választást, mint Ernszt Sándor főkortese. Hogy miként ismerte a nép, ide idézzük lapunk 1901. jul. 28. számában megjelent jellemzését Brestyanszkyról:

Egy daliás termetű néppárti kortesről kell megemlékezni. Ő a választás főfaisurja. A szolgabíró felfüggesztette, vagy nem tudom letette, mert a privigyeikkel nem akarta elfogadtatni Pállfy gróf ajánlatát a privigyei közsételepre, mikor a salgótarjániak háromszor annyit ajánlottak nekik. A bírót felfüggesztették, s most ő lett az első ellenzéki ember, kinek enerzsiája és ébersége nélkül aligha éltük volna meg a szép privigyei napot. De meg is jutalmazta a nép jogainak bátor védőjét. Felkapták vállaikra és amely hosszu volt a tábor — pedig hosszu volt — végig vitték vagy huszszor harsogó zene és riadó dalok mellett vállaikon. Ugy hajózt végig a nép vállain vagy felőre hosszat a diadalmas vezér a popularitás mámorító üdvkiáltásai között. Félóránál tovább nem lattam csak fel Brestyanszkyt, amint zászlóval kezében a nótához ütötte a taktust. Nem irigylek Brestyanszkytól semmit, de ezt a nép-

szerűséget megirigyeltem tőle. Egy miniszter is megirigyelhette volna.

Es erről állítja Csemniczky, hogy 157 választó nem tudta a jelölt nevét. Arról a Brestyanszkyról, aki 1901-ben októberben újra főkortese volt Ernsztnak, arról a Brestyanszkyról, aki az idén nagy diadallal újra és újra bejárta a kerületet, ahel ezerszer trombitáltak a fülébe: *Éljen Brestyanszky Kálmán*, akit különben gyermek kora óta ismertek.

Elhiszik-e Csemniczky és Szatmáry állítását valahol? — Igenis el, — a nyitrai bolondokháznál.

Hogy csinálják a panszlavizmust?

A szenici kerületből, hol a tisztviselőknek külön kellene ügyelniük arra, hogy semmi okot neszolgáltatassanak elégedetlenségre a nemzetiségeknek, *nem nemzetiségi oldalról* írják lapunknak a következőket:

Ez a választási compagne romlottság tekintetében minden képzelhető fölmúl: a főbírótól Szále Lajostól kezdve a legutolsó falusi bírág minderki erőszakoskodott, fenyegetődzik. Szále Lajos, főbírói hivatalában osztogatták a kortes zászlókat ott főzik a hadi tervet, a főbíró csendőrök kíséretében kísérette Crausz Istvánt kortes utjában az egész kerületben és ha valaki az ellenpart képviselő jelöltjének a nevét kiáltani merte, rögtön vasra verték, így Hradistón Král nevű választót, mert megjelente *Veszeloovszky Ferencet Hencz jablonici jegyző, Szále főbíró társaságában, annak szemé láttára Krált földre teperte, ott csizma sarkával összerugdosta, azután Szále ur csendőrökkel vasra verette és kocsiába dobatta mint egy barmot és Szenicre fogságba vitette* és ott csupán Fajnor István ügyvéd közbenjárására szabadult meg.

A választási campagnera az előkészület nagyszerű volt, minden községnek különösen az ellenpárti községnek volt valami baja, így Stepanón az istállók miatt és a zárlat alatt eladott sertések miatt bírsággal fenyegették az embereket e tekintetben különösen kitűnt Soóky Károly jegyző és Krokovics József bíró, akik azon ürügy alatt, hogy a választók istállóit nincsenek kimeszelve *csakis a választók istállóit tekintették meg* az ellenzékieket 100 korona bírsággal fenyegették, gyalázatos szavakkal illették azokat, akik a liberális párthoz nem csatlakoztak.

Erőszakoskodás után következett a választók csalogatása pálinkával, borral, gulyással, az itatás egyeseket annyira lealjasított, hogy négykézláb mentek a kocsmából, az egész idő alatt a választást megelőzőleg ittak a liberális választók bírák és jegyzők társaságában. A jegyzők és a bírák a curiai bíráskodásra nem is gondoltak, hát ha most nem lesz fedezet a visszaélések elkövetői ellen! Az ellenzék nem ismer tréfát! Egész éjjel szólt a kortes zene kivilágos kiviradrig mulattak a liberálisok.

Ez volt a választások nyitánya. Kostyál Miklós volt a választási elnök aki már Bánffy alatt Szakolcán remekelt. A Veszeloovszky pártnak passpartout nemadott csupán a liberálisoknak és a zsidó gyerekeknek, amazoknak a vásártért jelölték ki, azután a vezénylő ezredes megnagyobbította a tartózkodási helyet.

A választókkal akiket szük sikátorokon keresztül vezettek be a városba nagy nehezen juthattak helyükre. Ellenzéknek minden községből vetettek el szavazókat, mert a bíró például azt mondotta ezt az embert nem ismerem az egyik commissionál 70 szavazatot vetettek vissza a másiknál 50 szavazót, mikor Nagy-Pritrzd ellenzéki választók mentek szavazni egyszerre 40 szavazót kergettek ki, csak minden negyedik választót kérdezték meg kire szavaz Nagy Kovalót is megtisztelték. A pritrzdi választók egyikét a mikor az urnától visszafelé ment egy zsandár puskatussal derekán úgy megütötte, hogy azonnal berokkadt, úgy kellett onnan elcipelni több fei sem állt úgy

kellott hazavinni ez történt Kostyál Miklós ur szavazási helyiségében.

Ezek olvastára figyelmebe ajánljuk a tisztviselők eljárását gróf Eszterházy János figyelmebe, aki nagy szolgálatot tehet a magyarságnak, ha a tisztviselők brutalitásait és visszaéléseit ostorozza. A magyar államban igazságnak kell uralkodnia mindenkivel, még a nemzetiségekkel szemben is, hogy nem adván nekik okot alapos panaszra megtanítsuk őket szeretni a hazát.

Ujdonságok.

Gróf Batthyány Vilmos, nyitrai coadjutor püspök ur mai nap tartandó felszentelésére a nyitrai káptalan képviselőtében *dr. Bobok József és Jeszenszky Alajos*, apátkanonok urak Budapestre utaztak. A püspök szentelés, mint jelentették, az angol kisasszonyok templomában megy végbe. Jövő számunkban körülményesen referálunk róla.

Egyházmegyei hir. Greschner János, nyitr. egyhm. nőppap folyó hó 1-én a biblikus hittudományból s a keleti nyelvekből az első doktori vizsgálatot szép eredménynyel tette le.

Kinevezés. Deák Béla, Deák János nyitrai elvtársunk fia, letévén Budapesten a hajózási tiszt szakvizsgát, Nikápolyba (Bulgária) állomási főnöknek neveztetett ki a Magyar Folyam és tengerhajózási Részvenytársaság igazgatósága által. Szívvel üdvözljük!

Eljegyzés. Makay Gyula katasteri mérnök f. hó 2-án jegyezte el Várkonyi Nándor felmérési felügyelő kedves és bájos leányát Irénkét Nyitrán.

A nyitrai kath. betegsegélyző egyesület évi kimutatása és meghívója a f. hó 12-ére d. e. 1/2 11 órára közgyűlésére (a Népbank székházában) is közkezen forog. Ezen egyesület páratlanul áldásos működését is méltatni fogjuk közgyűlése alkalmából.

Farsangi naptár. A nyitrai kath. legényegylet március 5-én tartja farsangvégi táncmulatságát, mely Ney „Utazás a föld körül 80 nap alatt“ c. jeles bohózatának színrehozatalával lesz egybekötve.

A negyedi kath. kör 1905. évi február hó 5-én a kör helyiségében táncmulatságot rendez kezdete este 6 órakor. Belépő-díj személyenkint 2 korona. Tiszta jövedelem a negyedi kath. házalapjára. — Felülfizetések és adományok mely köszönettel fogadtatnak.

Halálozás. Höllrigl Ferenc nyug. m. kir. nyitrai távirta főnök január 30-án a halotti szentsegek ajtatos felvétele után életének 71. évében elhunyt. — A jó Höllrigl bácsiban egy classicus zeneszerzőt vesztett a társadalom. Idegenből jött hozzánk, Bajorországból származott, de még zeneszerzeményeiben is magyar darabokat szerkesztett és pedig kiváló előszeretettel. Mielőtt a kincstár átvette volna a távirta hivatalokat, mint távirdafőnök működött megyénk területén Érsekújvárott és utóbb Nyitrán, ahol közmegebecsülést vívott ki magának. Zeneben egyike volt a legtehetségesebb műkedvelőknek, szerette a gymn. ifjuságot, Roch Gyula tanárral ő volt a gimnaziumi zenekar szervezője, folytonos tanácsadója, és vezére, nem lankadt soha, még most decemberben is az Immaculata ünnepélyen az ő sikerült darabját adtak elő, pedig akkor a betegség már alaposan megviselte. Évek hosszú során át a székesegyház egyik jeles choralistája volt. Mint jó keresztény példásan meggyőnt megáldozott, s csendesen elszenderült az Úrban. Elhunytát özvegye, három leánya és fia, Höllrigl Ferenc gymn. rajztanár gyászolják. Béke poraira.

Özv. Strehle Józsefné szül. Hackl Vilma urnó jan. 30-án a haldoklók szentiségének felvétele után, tudógyuladás következtében élete 85-ik évében elhunyt.

Landauer Ede, Verő Zsigmond, nyitrai birtokos apósa jan. 27-én, 63 éves korában jobblétre szenderült. Béke poraikra!

Egy elfeledett szobor. A nyitrai törvényszéki palota előtt felállítandó Szűz Mária szoborra ujabban adakoztak: Aranyossy József honvéd-lelkész Sopron második adománya 10 kor., dr. Jánosszeghy harmadik adománya 4 kor., Pista bácsi második adománya 2 kor., összesen 16 korona. Hozzáadva a lapunk előző számában kimutatott 584 kor., lesz főösszeg 600 korona. Isten fizesse meg!

A főispán lemondása. Thuróczy Vilmos főispán, mint halljuk, az új kormány megalakulása után nyomban beadja lemondását. A főispán ezen elhatározásának oka abban rejlik, hogy a szabadelvűpárt bukásával, megbukott az a rendszer is, melyhez Thuróczy egész politikai existenciáját kötötte. Thuróczy távozásával a vármegyében a közeleti tisztesség egy lidércnyomástól szabadul meg.

Adomány. A. Aranyossy József, paptanár a soproni honvéd főreáliskolában, a nyitrai „Ingyentej” intézmény céljaira 10 (tiz) kor. küldött be szerkesztőségünkhöz (Atadtuk dr. Thuróczy Károly urnak. Szerk.)

Iskolai ünnepély. A Szántó-féle polg. iskola f. hó 11 és 12-én az intézet helyiségében önképzőkörének könyvtára javára iskolai ünnepélyt rendez. A szavlatokon kívül előadásra kerül egy ifjúsági szindarab, melyet, mint értesülünk, Lósy Géza, az intézet tanára írt, valamint ő tervezte a szereplők fényes kiállítású kosztümjeit is. A darabban előforduló énekszámokat Szántó szerzte. Belépi díj egy korona.

„Kikaptuk az értesítőket”! . . . . E szavak hangzottak városunk utcáin január 31 ezernyi diáksereg ajakán. Az egyik vigan rohan hazafelé, a másik csak dőcög szomorúan ballag, arcán könnyek perregnek, mert — megbukott. A szülő aggódva vár, az egyik szemében örömköny hull, a másik keservesen zokog. A mi pár év előtt még karácsonykor történt, az most folyik a félev végén. De a vig és szomorú jelenetek nem soká tartanak, kezdik a munkát elülről, a buksi pedig vigasztalja magát . . . . szekunda nem a világ, a kinek nincs, nem is deák! Prosit!

A néhai báró Wodianer Mór által, önhibájukon kívül elszegényedett, s Nyitra város területén állandóan tartózkodó, Magyarországon honossággal bíró iparosok és kereskedők javára tett alapítványból, akik segélyezésre igényt tarthatnak, felhivatnak, hogy bélyegmentes folyamodványukat legkésőbb 1905. évi március hó 1-ig Nyitra város tanácsánál nyújtsák be. A folyamodványhoz következő okmányok melléklendők: a) hatósági bizonyítvány az iránt, hogy kérelmező magyar honpolgár; b) hogy vagyonatlan és önhibáján kívül elszegényedett; c) hogy a kérelmező a város területén állandó műhelylyel vagy üzlettel bírt. Ezen okmányok a városi r.-kapitányi hivatal által bélyegmentesen állíttatnak ki.

Egyesületi élet. A nyitrai kath. legényegylet jan. 22-iki szinelőadással egybekötött táncmulatsága szépen folylt le. A színré hozott két bohózat artatlan, de ötletes mókáival a szereplők sokszor percekig tartó kacajra indították a közönséget, melynek táncdelvelő része (26 pár) meg is őrizte a derült, jó hangulatot s együtt maradt 4—5 óráig reggel. A belépő díjon felülfizettek: Gr. Batthyány Vilmos dr. püspök úr ő méltósága, az egylet elnöke 10 kor., Ngs Bobok József dr. ap. kanonok ur 10 kor., Kaszala János dr., Neugebauer Nándor urak és Reisz Józsefné urnő 2-2 kor., Ngs Biringer Ádám, Ngs Kutvaszer István, Verebely Géza urak Verebely Gézáné urnő, Hromy Endre, Blazsek, Cserenyey István dr., Juhari Károly, Furda Nándor, Blaskó József, Skrabik András, Hevera János, N. N., Bócz Antal, F. J., F. B., Bednarovits Gusztáv, Kramár Vilmos, T. L. urak 1—1 kor. — *Folyó hó 1-én* élvezetes s tanulságokban gazdag előadást nyújtott ismét *Biringer Ferenc dr.* főorvos úr s előadását ezuttal is a fardadhatlan *Roch Gyula* tanár úr fűszerezte kísérleteivel. — *A legközelebbi előadások* színhelye a kath. kőmives egyesület lesz, a hol Roch Gyula tanár úr érdekes vitett képeit fogják szakavatott felolvasók interpretálni.

Még sokáig! Nyitra megye decemberi közgyűlésén dr. Franciscy Lajos felhívta az ellenzékét, hogy kövessenek el mindent gr. Tisza István megbuktatására. Az „Ellenőr” erről referálván, felemlíté akkor, hogy Szulyovszky Gusztáv a *szabadelvűek nagy hahotája között* céltatosan közbekiáltott: „*Még sokáig fog kinevezni katolikus püspököket Magyarországon!*” — A nagy hahotára megjegyezzük, hogy az csakugyan kacagni való dolog, hogy egy kálvinista miniszter nevezzen ki katolikus püspököket, vagy legalább döntő befolyást gyakoroljon a kinevezésre, már pedig Szulyovszky Gusztáv ur benfentes, szabadelvű exképviselő, tehát tudhatja: hanem szerencsére, jóvendőlése nem sikerült, mert ime azóta alig két hónap mult el, és már beadta lemondását. Tehát nem sokáig.

Bűnfenyítő feljelentés egy küldöttségi elnök ellen. A galgóci választás vezetésére kirendelt küldöttségi elnök, Pongrácz Géza, galgóci közjegyző ellen *Deák János*, a ki mint dr. Ernszt Sándor pártjának bizalmi férfia volt jelen a választáson, bűnfenyítő feljelentést tett. A feljelentésre okot szolgáltatott az a halatlatlanul durva erőszak, melyet Pongrácz elnöki minőségében Deák Jánossal szemben használt. Deák ugyanis, a ki az I. szavazatszedő küldöttségnél működött, mikor látta, hogy a Pongrácz vezetésé alatt álló II. küldöttségnél a szavazás végtelen lassúsággal folyik, holott az I. küldöttségnél már régen befejezték a szavazatszedést, átment a Pongrácz által vezetett szavazás helyiségébe, hogy ott a szavazatok számarányáról tájékozódást szerezzen, nem annyira a maga, mint inkább az Ernszt-párt számára. Halkan, a nélkül, hogy valakit zavart volna, tudakozódott a szavazás eredményéről, midőn Pongrácz durván ráriwalt és követelte, hogy a küldöttségi helyiségből távozzék. Deák erre erősen hangon, de minden sértés nélkül figyelmeztette az elnököt, hogy intelligens úri emberekkel szemben másminő hangot is használhatna. A gyerkőc elnök erre a figyelmeztetésre toporzékoló dühbe gurult, s Deákot *négy csendőr által a városházára kísérlette és ott elzáratta.* Később azután, körülbelül egyegy óra mulva, Szaitz László budapesti ügyvéd közbelépésére szabadon bocsátotta. Deák lovagias térre akarta vinni az ügyet, de barátai lebeszéltek róla, mert úgy vélekednek, hogy az olyan individuumot, a ki hencsög döllyében hatalmával visszaél, nem karddall kell megtanítani a becsületre és jogtiszteletre, hanem börtönkulcs-csal. A bíróság lesz hivatva dönteni abban, hogy a Pongrácz gyerek, a kinek a kezébe zsebkendő való még és nem elnöki hatalom, meddig elmelkedhetik a magány csendjében elnöki babérainak dicsősége felett. A Thuróczy-féle, oszló félben levő állatseregletnek ez a verebifőkjá, korán kezdte utánozni a karvalyokat.

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik szeretett halottunk végtisztességénél megjelentek, fogadják ez uton őszinte köszönetünket. *Höllrigl család.*

Kath. (?) tanítók. Furcsa megye ez a Nyitra megye, a konc már a kath. tanítók szemét is elvakította. Mert például Gassó Ágoston jáci róm. kath. tanító azért, hogy állami alkalmazást kápjon a liberális Szulyovszkyra szavazott, Melczér János prasci róm. kath. kántortanító hogy a prasci főintézőnek Rafesbergnek kegyeiben továbbra is megmaradjon a vörös tollasok táborába sonfordált, de még az öreg Klausek János ludányi róm. kath. kántortanító is remélt valamit mert ő is Szulyovszkyra szavazott. Vége azonban a reményeknek Tisza és rendszere megbukott s most subát fordíthatnak. Sajnos nálunk is „fejtől büdösödik a hal.”

Köszönet nyilvánítás. A nyitra számbokréthi kerület választói halás köszönetet szavaznak első sorban Kaas Ivor bárónak, hogy minden képtetetet felülmuló fáradságtól sem riadt vissza, csak hogy a kerület minden zege-zugát bejárván, megismerje választóit és azok szükségleteit. Olyan helyeken is megfordult, ahol eddig szolgabírófele nagyságot nem láttak. Halás köszönet illeti Fiebig Alajos urat, aki Kaas báró mellett 50 hatalmas szónoklatot elmondott, mindig szabadban, csikorgó hidegben vagy hóviharban. De erre volt is szükség mert a pénzes zsákot csak így lehetett ellensúlyozni. Volt is hatása. Hallgatták zsidók is, jegyzők is, de nem köthettek bele. — De leginkább köszönet illeti Zatkovics Károly számbokréthi plebanost, aki 4 év alatt immár négyszer nemcsak szállást adott az üldözött néppartnak, hanem annak vezetőit ritka magyar vendég szeretetében részesítette. Isten fizesse meg neki.

Nem kell lutheranus. Amikor a nyitra számbokréthi liberálisok jan. 18-án Zsámbokréthen Freibergernél gyűlésüket tartották, Kvassay László a szabadelvű párt új elnöke tónyelven a szabadelvű program hiányában szidni kezdte a kath papokat, mint a kik csak azért agítálnak a néppárt mellett, hogy a papok vagyont megmentsék. Ez nagyon tetszett a krencsi, zerdahelyi és a családai lutheranusoknak, akiket azzal szokták butítani, hogy ha Zsámbokréthen győz a liberális párt, a kath. papoktól a vagyont elveszik, és nekik adják oda. De amikor Kvassay Kaas Ivor vallására célozván, azt mondta, hogy „*mi nehceme luterána*” iszonyatosan megnyultak a lutheranus orrok és egymásköztt sutogni kezdtek, hogy hát minek híják őket, ha nem kell lutheranus. Még a lutheranus Kuogler is megsokalta ezt.

Liberális jutalmazás. Nagytapolcsányban mint tudjuk Szulyovszky Dezső ősmameluk tisztaista hozott össze többséget Ennek öröme a kerület liberális pártjának elnöke Kropácsy Jenő ügyvéd úr azokat, akik a rend fentartása körül segédkeztek, jutalomban részesítette. Így megjutalmazandók voltak a nagytapolcsányi rendőrök is. Kaptak is fejenként 10—10 koronákat. Az egyik rendőr, névleg Farina József azonban nem kapott semmit. S ugyan miért? Az elnök úr saját szavai szerint azért, mert ennek a rendőrnök a *felesége* Vida János néppárti jelölt nevét éltette !!!

Humánus igazgató főorvos. Szánalom fogja el az ember szívet, ha ilyeneket hall. A nagytapolcsányi választást követő napok egyben, beállit az ottani megyei kórház udvarába egy vidéki beteges parasztember. Alig hogy a kórház betegtermeinek főkapujához ér, szembe találkozik az igazgató főorvossal. Alázatos hangon köszönti. De ugyan csak furcsa FogadjIsten-t kap válaszul, — mert a főorvos észrevette a betegember kalapja mellett a zöld-tollat néppárti jelvényt — s reprodukálhatlan szavakkal adta tudtára nemtetszését. Kell ehhez kommentár? Olvasóinkra bízzuk.

Szerencsétlen baleset. A mult hét folyamán Scheffel Antal dubnici esperes plebános szent mise után három hívét megáldoztatta. Áldoztatás közben megcsúszott és oly szerencsétlenül esett le, hogy jobb lábát egészen kifecamította. Nagy fájdalom között sikerült a lábat helyreállítani, és most már lassú léptekkel föl és alá sétálgat szobájában, de még sokáig eltart majd, míg a régi járását megszokja.

Halálos felfordulás. Izsák János negyedi földmives hétfőn fával megrakodva jött Tót-Megyerről. Hazautazóban felborult a kocsija s ott lelte alatta a halált.

Emberölés. Egbellen jan. hó 26-án az egbelli legények Medlen Gergelyt 33 éves házas embert anyira elverték, hogy harmadnapra borzasztó fájdalmak közt meghalt. Az utcán harmadnapra is látszott a vérfürdő, melyben feküdt.

A megrongált sábesz. Az elmúlt héten történt Farkasdon, hogy Feldmár Dávid ottani mézáros tréfli húst mért ki a héber atyafiáknak. A mézáros rögtön jelentést tett a kerületi rabbinál s nem csak a megvásárolt hús, de a tartályok is mind tréflinek konstátáltak. Nagy volt tehát az elkésérés Izraelben és hiszik, hogy eme felületes eljárás fogja előidézni, hogy Feldmár végképpen el lesz tiltva a kóser hús vágásától.

Visszafelé sült fegyver. Január 19. Koros községben kezdte meg körútját Vida János néppárti képviselőjelölt. Az előre megállapított sorrend szerint este felé Jác-on kellett volna keresztül haladniok, de mivel korán besötétedett Jác kikerülésével igyekeztek Nagytapolcsányba. Megneszelték az utiprogram sorrendjét a liberális kolompokok. Ördögi s rájuk valló fogadtatásban akarták részesíteni a néppárti jelöltet. A jáci liberális főkolompok Hávor Zsigmond összeszedte a Stummer uradalom béreseit és beállította a kath. temető halottas háza mellé, természetesen megfelelő szeszmenyiségről bőven gondoskodott jóelőre. Ezek a szegény béresek botokkal, hógolyókkal várták az átvonuló néppártiakat — de biz azok nem jöttek. A türelmesen váró béresek annál buzgóbban emelgették a páfinkás flaskákat annyi szorgalommal, hogy alapos berészegedés lett ennek a vége. A részeg ember elálmosodik s így a béreshad is leheveredett a fagyos hóra. Sokáig aludhattak így beszeszelt állapotban, mert csak jó későn, hajnal tájban találtak meg őket s közülök háromnak a kezelába elfogyott.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet. 16—26

SZÍNHÁZ.

Jan. 29-ikén Blum Dávid (az árendás zsidó) került színré. Klárné Angyal Ilka énekes népszínműve ez. A címszerepet Agotai Fer. adta ügyes alakítással. Peterdi Sándorné (Száli neje) sehogysem illett abba a légkörbe. N. Várady Margit (Betti, a fogadott leány) a karzat és az állóhely ünnepeltje volt. Szarvassy J. játékában

nem éreztük eléggé a szerelem hevét. Németh János (Smüle völgyén) szokatlanul gyöngy volt s ügyetlenül túlzott.

Hétfőn a Makrancos hölgyeket adták másodsor. Bolten-Baekers 2 felvonásos operette-je ez. Minden erkölcsi alapot nélkülöző ostoba léhaság. Megvesztegetően szép zenéje (Lincke szerzeménye) azonban a Királysínházban nagy sikert biztosított számára s jubiláris darabbá emelte. Mi reánk nem volt hatása. Színészeinken mulott ez. Kállay jobban tette volna, ha több temperamentummal és elevevénnyel énekelt volna s kevesebb gyöngedséget és rajongó odaadást tanusított volna Remete iránt. A szerelmi megnyilatkozás egyéni nyilvánulása nem színpadra való. A színészek a közönség iránt kötelessége van. A színpadon önmagáról meg kell feledkeznie és egyéni érzelmeiről lemondania, mert szerepet játszik. Feltűnően jól s valóban szeretetre méltó kedvességgel játszott Peterdi Etuska (Ámor). Szarvassy többször hallgatott, nem énekelt. Uj szokás!!

Kedden a János vitéz láttuk. Petőfi ismert és kedves elbeszélő költeményének átalakítása. Bakonyi Károly magyar érzésének és kiváló ízlésének adta tanujelét, mikor e gyönyörű költeményt színpadra alakította. Feladatának mély tudással és nagy művészettel felelt meg s ezzel megteremtette az igazi tiszta magyar operettet. Heltai Jenő szerette a darab remek szép verseit, amely a népdalok népies egyszerűségében, naiv kedvességében, s magyaros zamatosságában vannak megáztatva a műköltészet sajátosságai s törvényei szerint. Zenéjét Kacsó Pongrác készítette. Ritmusából magyar érzés s magyar hangulat árad. Színészeink — sajna — nem oldották meg sikeresen feladatukat. Élettelenség uralkodott mindvégig. Kállay (a címszerepben) nagy lanyhasággal énekelt s így a hangulatteljes melodramatikus jelenetek nem sikerültek. Talán még az volt a legjobb alakítása, mikor szerelmes Huskájával (Peterdi Etus) enyelegve mulatozik s a szerelmesek ajka boldog csókba forr. Itt még éreztük énekében lángoló szerelmének hevét, majd elárvultságuk, elhagyatottságuk s bensejüket már régóta emésztő sejtelmes való okozta sötét kétségbeesését. Peterdi Etuska játéka vonzóan kedves volt. Láttuk fakadó szerelmét, majd boldogságtól ittasult szerelmének mámorát; éreztük játékában gonosz mostohája okozta mély fájdalmait, sötét keservét, melynek sulya megtörik s elhal. Láttuk ismét boldogan a Tündérország nemtői között elevevénnyel, kedvességgel, bájos megjelenéssel s végre otthon, a pipacs és szarkaláb hazájában, arcán boldogsággal s megelégedéssel. Peterdi Sándorné (a gonosz mostoha) eléggé eltalálta az alaphangot, de mozdulatai túlságosan fűgék voltak. Agotai Ferenc (a francia király) inkább lengyel zsidónak látszott, mint királynak. N. Zoltán Ilonka (a királyleány) csengő hangja kevés szerepe dacára is szépen érvényesült.

Szerdán a János vitéz másodsor, Csütörtökön pedig Guthi Szaharai konzul c. bohózatát került színre telt ház előtt. A házasságtörésekben utazó bohózat nem keltett valami nagy hatást, a közönség jó kedve csak itt-ott csillan föl. Ezt is inkább a darabban előforduló helyzetkomikum eredményezte, mint a szereplők játéka, amely meglehetősen vontatottá tette az amúgy is lassú járatú, terjedős bohózatot. Agotai Pikk szerepében remekelt.

A zenekar kitünő.

Censor.

NYILT-TÉR.

(E rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a szerk.)

N. érdemű közönség b. figyelmébe.

Több even át Juhari és Furda cég alatt fenálló s általam vezetett szobafestő és mázó üzletet 1905. évi február hó 1-től saját önálló kezelésembe vettem át. Midőn ezt a n. érdemű közönség becses tudomására hozom, vagyok bátor kijelenteni, hogy üzletemet minden e szakmába vágó munkálatokra a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be, és a főszűt, mint eddig is, a modern ízlés és szolid kivitelre fektetem. Miért is az irányomban eddig tanusított kegyes pártolásáért továbbra is alázattal esedezem.

Kiváló tisztelettel

Juhari Károly,

festő,

Nyitra, Káptalan-utca 17.

CSARNOK

Adatok a nyitrai papnövelde történetéhez.

(Folytatás.)

A papnevelde vagyona ingatlanokban: (II. József uralkodása kezdetén)

1. A Vizner-féle ház (a papnöveldevel szemben) „hol ruhát mosnak, kenyeret sütnek és a papnevelde lovai vannak elhelyezve” — jövedelmezhet mintegy 40 frt.
  2. Az alsó ház, a kis malom mellett (a jelenlegi „bástyaköz” északi oldalán) jövedelmezhet mintegy 8 frt.
  3. A Paulinusok-háza.
  4. Kert a vár alatt, jövedelme 12 frt.
  5. Szántóföldek a Tabor-dűlőn (az Almássy és Paulinus házhoz tartozó földek) 25 mérő.
  6. Csermánya alatt az Emődy-, Szalkay- és Tary-féle telkekhez tartozó földek 20 mérő.
  7. Felső-Köröskény felett levő Vizner és Almássy föld 19 mérő.
  8. Köröskény alatt az Emődy-, Szalkay- és Tary-féle föld 42 mérő.
  9. Alsó-Köröskényben Vizner-féle 18 mérő. Alsó-Köröskényben Almássy és Paulinus ház 52 mérő.
- Ivánka felé Emődy-, Szalkay- és Tary-féle földek 30 mérő. Összesen 206 mérő, mely azonban vallomás szerint, csak 60 frtot jövedelmezett.
- Végül ide tartozott a Mustos kert (rét) a Cseffalvay, valamint a vár alatt levő rétek, melyek évi átlaga 9 szekér széna.
- Ezen vagyon egyelőre a nyitrai káptalan kezelésében maradt, de 1786. nov. 4-én és következő napokon Szöllősy Ferenc, nyitrai kamarai adminisztratornak átadott, az adóssok kötelezvényeit, kik ismételt sürgetés dacára sem fizették be tartozásaikat, szintén resignáltak a királyi fiscus kezébe.

II. József azonkívül egy katona tisztet küldött Nyitrára, hogy megvizsgálja, vajjon a papnövelde nem lehetne-e katonai celokra felhasználni. De a ház, úgy látszik, nem felelt meg céljának, mert Révay káptalani helynök említi, hogy a papneveldeben a növendékek Pozsonyba vonulása után csak egy succentor, négy prebendatus és egy nyugalmazott pap, valamint az V. éves felszentelt növendékek laktak.

A helytartó tanács rendeletére összeírták az összes butorokat, konyhaszereket, éleliskamra tartalmát és szakértők által megbecsülték. Pokorny nyitrai lakatos és Mayerhoffer rézműves még az ócska vasat sem kímélte meg.

Hogy mennyire kiterjeszkedett a helytartó tanács figyelme a papnövelde minden jövedelmére, kitérjük abból, hogy még a mi a lelkészekből „titulo seminaristico” időközben bejő, azt is bekövetelte.

De József császár gazdasági politikája a papnevelde összpontosításánál nem sikerült. Dacára annak, hogy Pozsonyban 650 (!) növendék volt együtt. — a fenntartás sokba került, többé mint annakelőtte. Míg ugyanis azelőtt Nyitrán átlagos eltartása átlag 110 frtot tett ki, addig az 1786-iki relatio panaszosan említi, hogy a pozsonyi központi szemináriumba egy növendékért 200 frtot kell fizetni.

Érdekes felemlíteni, mikép bántak a papnevelde könyvtárával. A pozsonyi helytartó tanács 1784. jul. 12. elrendeli, hogy:

1. oly könyvek, „melyek általában jók” és a központi szeminárium céljának megfelelnek, Nyitráról Pozsonyba szállítandók,

2.) azon a hitatossági, causistikus hittani könyvek, melyeknek terjesztése a nép és papság hátrányára volna (!) . . . kiszakítván belőlük azok címlapját és bent is itt ott egyes iverket makulaturiumra fordítottassanak s áruk a pozsonyi központi papneveldebe küldessék.

De Révay káptalani helynök nem igen sietett ez intézkedés végrehajtásával, mert 8 hónap mulva 1785. márc. 7. kelt helytartó tanács levél újra megsürgeti könyvtárpusztító intézkedése végrehajtását.

A növendékek Pozsonyban.

Mint már említettük József császár 1783. nov. 18-án Pozsonyba szőlította a növendékeket, még pedig az első félév végére, azaz rögtön husvét után (1784.), mi azonban akadályokba ütközhetett, mert tényleg csak június elején költöztek át. Az uralkodó úgy intézkedett, hogy egy a theologusok, mint a bölcsészeti hallgatók a generális szemináriumban elhelyeztessenek.

A pozsonyi vár azonban szűknek bizonyult az ifjak befogadására, mert is a Schlossbergben csupán a hittanhallgatók lettek elhelyezve Andrisek István Nyitráról jött felügyelőjünkkel, míg a bölcsészethallgatók magánházakban lettek menedéket. Ezeknek felügyelője és élelmezési gondnok Rokičky nyitrai tanár volt, ki a bölcsészeti hallgatókkal szintén Pozsonyba költözött.

Kitünő

minőségű

„Togo”

száj- és fogviz a fogak ápolására, jobbat nem ajánlhatunk.

Egyszeri próba meggyőz mindenkit. Használati utasítás mellékelve.

Kapható: EINCZINGER JÓZSEF és TSA fűszerkereskedésében Nyitrán.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZŐ ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Ez utóbbi növendékek a pozsonyi akadémia előadásait hallgatták.

Az áthelyezett theologusok számát nyitrai okmányokból kideríteni nem lehet, csupán a primási levéltárban tétetik róluk említés. — Vol. D. D. 404. — Dr. Halmos Ignác „A pozsonyi generalis seminarium” című jeles tanulmányában (Magyar Sion, 1892. 85. l.) azt állítja, hogy a nyitrai növendékek száma Pozsonyban 33 volt 1784. jun. 1-én. De mivel Halmos ur állítása az esztergomi növendékekre nézve is téves, amennyiben a fent jelzett s általunk személyesen kivonatolt levéltárirat 168 esztergomi növendéket említ, nem pedig 112-öt, mint dr. Halmos ur mondja, azért fentartjuk vele szemben állításunkat: hogy 42-en voltak, míg a bölcseztudományok számát egyáltalában kideríteni nem lehet. Hogy kevesebb volt, mint a mennyi az előző év jegyzőkönyvében előfordul, — onnan is kilátszik, a nyitrai növendékek száma, már a következő évben, midőn Pozsonyba helyeztetek, jelentékenyen apadt.

Növendékeink egész 1790-ig maradtak vissza Pozsonyban, mikor is József császár halálával — az egész nagy hajszával eszközölt terv dugába dőlt.

Telefon.

B. Gy. úrnak. Mult évben 11 hónapja volt hátrálékban. A beküldött összeggel fedezve van a mult év és folyó évre javára irtunk 2 kor. 67 fill.

Minden háziasszony büszkesége a jó kávé.

Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávénak

egyetlen háztartásban sem volna szabad többé hiányoznia a kávéital készítésénél.

o o o

Csak az eredeti csomagokat kérjük a „KATHREINER” névvel.

Meghívás.

A Nyitra-Zsámbokrét Vidéki Takarékpénztár 1905. évi február hó 21-én illetőleg az alapszabályok 22. §-a értelmében 1905. évi március hó 2-án délutáni 3 órakor saját hazában

rendes évi közgyűlését megtartandja, melyre a t. c. részvényes urak tisztelettel meghívotnak.

Tanácskozás tárgyai:

1. Közgyűlési elnök és a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése az 1904. évről.
3. Az 1904. évi nygforgalom, valamint vagyon és teher kimutatása az 1904. evből nyert tiszta jövedelemnek az alapsz. 46., 67. §§-ai értelmében eszközöndő felosztása, az osztalék megállapítása és a felmentvény feletti határozathozatal.

4. Alapszabály 29. §-a értelmében elhalálozás folytán megüresedett 2 igazgatósági tagsági állásnak 1905-ik évre való betöltése.

5. Esetleges indítványok.

Figyelmeztetés.

Azon t. részvényes urak, kik a közgyűlésen szavazati jogot gyakorolni, vagy pedig a tanácskozásba befolytani óhajtanak, tartoznak részvényeiket az alapsz. 18. §-a értelmében a közgyűlés megkezdése előtt az intézet pénztáránál elismervény mellett letenni.

Nyitra-Zsámbokrét, 1905. január 24-én.

Az igazgatóság.

Meghívás.

A Nyitrai Takarékpénztár részvénytársulat 1905. évi február hó 12-én délelőtt 11 órakor saját háza tanácstermében Nyitrán tartandó

42-ik rendes közgyűlésére,

melyre a t. c. részvényesek az alapszabályok 18. §-ára* való figyelmeztetéssel meghívotnak.

Napirend:

1. Az 1904. évi üzletről szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések tárgyalása.
  2. Ezen üzleti évi megvizsgált végszámadások alapján elkészült mérleg megállapítása és a nyereség felosztása.
  3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjainak a lefolyt üzleti évre felelősség aluli felmentése.
  4. A központi igazgatóságból a forda szerint kilépett és újból megválasztható 5 tag helyére a választás fogantatása. (A forda szerint kilépnek: Boxhorn Vilmos, Dr. Lakits István, Mayer Károly, Mész Sándor és Seiber Vince urak.)
  5. A szeredi fiókiintézet igazgatóságának megválasztása.
- Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, valamint a mérleg a közgyűlést megelőző 8 nap alatt az igazgatóság tanácstermében betekinthező.
- Kelt Nyitrán, az igazgatóság 1905. január 28-án tartott üléséből.

Az igazgatóság.

* A közgyűlésen szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye a közgyűlést megelőző évnél utolsó napjáig bezárólag nevére a részvénykönyvbe bevezettetett és a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig az intézetnél az igazgató által ellenjegyzett pénztárnok elismervény mellett letéttetett. Ezen elismervény belépti és szavazati jegyül szolgál a közgyűlésre.

Tenyészképes simentali félvér bikák eladó.

Uradaimi igazgatóság.

Zayugróc.

2-3

Pénz, idő, munkamegtakarítás!

Pénz, idő, munkamegtakarítás!

Villámfény (Blitzblank) (Szappan-homok)

Kitüntetve az 1903. hamburgi kiállításon nagy aranyéremmel és tisztí kereszttel.

Legujabb, legcélszerűbb és legolcsóbb tisztogató és súrolószer.

Nélkülözhetetlen a háztartásban, irodákban, gyárakban, étkezdékben stb. Egy pillanat alatt eltávolít tinta, festék, kátrány-foltokat stb.

Pénz, idő, munkamegtakarítás.

Egy nagy, eredeti csomag ára 16 fillér. Aki a „Villámfényt” csak egyszer használta, többé nélkülözhetetlennek találja.

Villámfény kapható: **Latzer Jónás-nál Nyitrán.** Elárusított keresetnek.

Utánzásoktól óvakodjunk! — Törvényesen védve.

Aranyérem Brüsszel 1898. Aranyérem Brüsszel 1898.

Aufsberg C. gyógyszerész mosdóvíz-adagja SYRY.

Ezerszeresen bevált. Két késhegynyi adag naponként a mosdóvízbe keverve az arc és kéz-bőrt esalhatatlanul rózsásfehérre változtatja, üde-ifjúvá és bársonypuhává alakítja. Bőrtisztítálságok (bőrtarka, szepő, bőrdara stb. nem létezik többé.) A SYRY a legjobb és legolcsóbb szepítőszert. — Teljesen ártalmatlan. — Egy doboz (hetekre elegendő) ára 20 fillér. — Több száz nem kért elismerő levél. — Kapható **Latzer Jónás-nál Nyitrán.**

Tessék a cimre figyelni!

VAJDA J. butorgyári raktára

Nyitrán, Párutca 22.

Legjobb bevásárlási forrás!

Ajánlja dús választékú, szilárd és száraz anyagból készült **háló, ebédlő, uri szoba, szalon és iroda berendezésekből álló**

RAKTÁRÁT

valamint vas és rézbutorait és saját készítményű kárpitozott butorait

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, **jutányos áron.**

Legjobb bevásárlási forrás!

Tessék a cimre figyelni!

NYITRAI HITELBANK.**Meghívás.**

Van szerencsénk t. részvényeseinket a folyó évi február hó 19-én délelőtt 10 órakor intézeti székházunkban tartandó

XXXII. RENDES KÖZGYÜLÉSRE

ezenel tiszteletteljesen meghívni.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. Felügyelő-bizottsági jelentés, évi mérleg előterjesztése és a tiszta jövedelem hováfordítása iránti határozathozatal.
3. Felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
4. A szavazatszedő és a hitelesítő bizottság megválasztása.
5. Az igazgatótanács kiegészítése.
6. Az alapszabályok 15. §-a értelmében esetleg beérkező indítványok.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, valamint az azokhoz csatolt 1904. évre vonatkozó mérleg 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében minden beiktatott részvényes által átvehetők.

Azon t. e. részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni kívánják, szelvényekkel ellátott részvényeiket a közgyűlés előtt legkésőbb 8 nappal, az intézet pénztáránál térítvény mellett letenni tartoznak, mely térítvény belépti jegyül szolgál.

Nyitrán, 1905. évi január hó 31-én.

1-3

Az igazgatóság.

Csermányon

szép fekvésű nyaraló, mely áll 3 szoba, konyha, éléskamra, prэшáz 15 m. hosszú 3 m. széles üveg veranda, istálló, és egyéb mellékhelyiségekből hozzá tartozó szőlővel és gyümölcsösrel együtt 1224□-ól szabakézből eladó, esetleg bérbeadó.

Tulajdonos

Csulak Lajos,

plebános h.

Ó-Lehota u. p. Nagymodró

Nyitra m.

1-3.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott székesegyházi káptalan, mint néhai Buzalka Antal végrendeleti megbízottja Nyitra-Gerencséren egy több lakás és tangeremre berendezendő leánynevelőiskolát épített. A versenyezni óhajtok felhivatnak, miszerint a legyes alapítványok gondnokságánál készen álló s naponkint d. e. 10-12-ig megtekinthető építési tervet át tanulmányozva. ahhoz képest kidolgozott ajánlat, illetve költségvetési előirányzatot az alulírott székeskáptalanhoz **f. évi február hó 15-ig** nyújtsák be, a hol a szóban forgó zárdaintézet s építkezési feltételekre nézve is további fölvilágosítást nyernek.

A nyitrai székeskáptalan.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank
mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítói váltókat, betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben;

előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindezenemű értékpapírt napi árfolyamban;

felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Kizárólag csakis eredeti orosz csomagokban kapható.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

SZUPERFOSZFÁTOT,
Stassfurti kainitot | Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24%
kénsavas káli tartalommal, *** ** *szavatolt 40% tiszta káli = 74-76%
kénsavas káli tartalommal, *** ** ***KOVASAVAS KÁLIT** (dohánytrágyázásra) továbbámindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül**Rézgálicot** (98-99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a**„HUNGÁRIA” mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság**

Budapest, V. Fürdő-utca 8.